

Delen en lenen

Wat is de effectiviteit van het afkopen van een Peerby account op het stimuleren van leen- en deelgedrag?

Spullen lenen en delen in plaats van spullen nieuw kopen zorgt ervoor dat minder spullen geproduceerd hoeven te worden. Uiteindelijk bespaart lenen en delen van spullen dus grondstoffen, energie en vermindert het de CO₂-uitstoot. Zo bevordert lenen en delen een circulaire economie.

Dit onderzoek laat zien dat het aanbieden van een gratis Peerby-account een effectieve maatregel is om deel- en leengedrag te stimuleren. Een deel van de leners geeft aan dat ze de spullen hebben geleend in plaats van nieuw gekocht.

Deelplatform Peerby

Peerby is een online platform waar je spullen kunt delen met en lenen van mensen in je buurt. Wanneer dit ervoor zorgt dat er minder nieuwe spullen worden gekocht, draagt dit bij aan een circulaire economie. Een breed scala aan producten kan geleend worden, zoals gereedschap, feestartikelen, fietsen en elektronica. Alleen met een betaald account kan de gebruiker spullen lenen.

Deelplatforms zoals Peerby kunnen ingezet worden om leengedrag te stimuleren. Een eerdere pilot met dit deelplatform in Bijldorp liet zien dat dit stimulerend werkt, maar dat de kosten voor een account een drempel kunnen zijn voor mensen om het platform te gaan gebruiken (Milieu Centraal, 2023). Daarom onderzochten we of het gratis aanbieden van een Peerby-account voor meer actieve gebruikers zorgt.

De maatregel

Gemeente Veenendaal heeft de inwoners van twee wijken een gratis account aangeboden voor de periode van een jaar. De promotie van deze actie verliep via een geadresseerde uitnodigingsbrief van Peerby en aanvullende promotie via gemeentelijke kanalen. In de uitnodigingsbrief en via de aanvullende communicatiekanalen hebben we ingezet op relevante gedragsbepalers om het aanmaken van een account verder te stimuleren. De brief speelt in op:

- verschillende motivaties voor het delen en lenen van producten;
- zekerheid over de betrouwbaarheid van gebruikers van Peerby;
- garantie over het repareren of vervangen van spullen als er toch iets misgaat;
- de timing, dit is hét moment om in te stappen omdat het tijdelijk gratis is;
- een duidelijk handelingsperspectief voor het maken van een Peerby-account.

In de aanvullende communicatie vanuit gemeente Veenendaal komt een ambassadeur aan het woord met een succesverhaal en laten twee wijkmanagers de positieve sociale norm zien van buurtgenoten die al vaak spullen delen met elkaar.

We hebben de effectiviteit van het gratis aanbieden van een Peerby account (incl. communicatie ter promotie) getoetst aan de hand van gebruikersdata van Peerby. Die gebruikersdata analyseerden we

per periode per wijk: het aantal (nieuwe) accounts, de mate van activiteit en type activiteit op het platform.

Voormeting/nameting

We vergeleken de resultaten van een voormeting – een periode waarin inwoners van Veenendaal nog geen gratis account kregen maar al wel zelf de mogelijkheid hadden een account te gebruiken/aan te maken – met een nameting. De nameting startte op het moment dat inwoners de promotiecode kregen voor een gratis account (via de Peerby-brief).

Experimentele/controlewijken

Daarnaast vergeleken we verschillende wijken met elkaar. We vergeleken de twee wijken in Veenendaal die een gratis account kregen aangeboden, met een vergelijkbare controlewijk die geen gratis account kreeg aangeboden maar wel de mogelijkheid had om zelf een account te gebruiken/aan te maken. Gezien de fysieke nabijheid van de wijken in Veenendaal en daarmee kans op spill-over effecten, hebben we een vergelijkbare wijk in Barneveld gebruikt als extra controlegroep.

Resultaten

Mensen met een promocode voor een gratis account maken vaker een account aan, zoeken vaker naar producten op het deelplatform, reageren meer op het aanbod, doen vaker een poging om iets te lenen en lenen producten ook daadwerkelijk vaker.

Het gratis aanbieden van Peerby accounts (incl. communicatie ter promotie) is effectief om leengedrag en dus ook circulariteit te bevorderen. Het intensificeert het gebruik van producten die al in iemands bezit zijn en vermindert nieuwkoop.

Accounts afkopen leidt tot meer activiteit op het platform

De maatregel zorgt voor een significante stijging in het aantal accounts. De inwoners van wijken met de maatregel hebben een 44,4 keer grotere kans om een account aan te maken dan inwoners van wijken zonder de maatregel. Dit effect is met name aanwezig in de week waarin de uitnodigingsbrief van Peerby werd ontvangen.

Daarnaast zorgt de maatregel voor significant meer activiteit op het platform. Zo wordt er vaker gezocht naar producten, worden er vaker verzoeken gedaan of leenpogingen gedaan, lenen gebruikers vaker producten en worden er meer producten aangeboden.

Een deel van de Peerby gebruikers leent spullen in plaats van ze nieuw te kopen

Er is een eerste indicatie dat gebruikers een product nieuw gekocht zouden hebben als ze het niet via Peerby hadden kunnen lenen. Het gebruik van het deelplatform zorgt ervoor dat er minder nieuwe spullen worden gekocht en draagt zo bij aan een circulaire economie.

Stijging in leengedrag ondanks een jaarlijkse dip in leengedrag voorgaande jaren

Jaarlijks ziet Peerby een kleine stijging van activiteit in juni en juli en een grotere daling van activiteit vanaf augustus. Dit maakt de gevonden resultaten van dit onderzoek des te interessant, omdat we nu juist een stijging van activiteit vanaf augustus zien.

Aanvullend advies

Stuur de brieven met de promotiecodes uit via de gemeente

Vanuit de gemeenten heb je de mogelijkheid om gemeentelijke tarieven te gebruiken voor het versturen van brieven. Hierdoor wordt het versturen van de brieven goedkoper, waardoor ook de kosten voor het gratis aanbieden van een Peerby-account aan je inwoners lager uitvallen. Als de gemeente deze tarieven niet gebruikt, kan Peerby de verzending verzorgen en betaal je het standaardtarief.

Maak gebruik van subsidies

De pilot die in Veenendaal is uitgerold met Peerby is deels uitgevoerd met de Topsector Energiesubsidie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

In de eindrapportage van de pilot vind je aanvullende gedragsadviezen voor het inrichten van de communicatie om delen en lenen in je gemeente te stimuleren.

Literatuur

Milieu Centraal. (2023). Delen en lenen in jouw wijk. Handleiding voor het opzetten van een online buurtschuur in jouw gemeente of wijk.